

Кнейслер О.В.,
докторант кафедри
міжнародних фінансів ТНЕУ

Методологічні проблеми інформаційного забезпечення ринку перестраховання в Україні

Проблематика становлення та сучасних тенденцій вітчизняного ринку перестраховання потребує ґрунтовного і високоякісного аналізу основних процесів, що відбуваються на ньому, з огляду на методологію класифікації перестраховання та її застосування у практичній площині. На превеликий жаль, для вітчизняного ринку перестраховання характерна інформаційна недосконалість, що пояснюється, по-перше, методологічними проблемами вітчизняної класифікації, по-друге, відсутністю єдиної статистичної бази, побудованої на спільній методології структурування перестраховальних послуг. Це безумовно негативно позначається на розвитку ринку перестраховання: унеможливує формування відповідного статистичного розподілу ринку, реального відображення основних тенденцій та ефективного регулювання процесів на ньому, знижує ступінь його інвестиційної привабливості та перешкоджає інтеграції у світовий ринок.

У вітчизняній практиці статистично не висвітлюється проведення перестраховання за такими класифікаційними ознаками, як методи передачі ризику (виокремлюється факультативне, облігаторне та факультативно-облігаторне перестраховання), форми проведення (пропорційне і непропорційне перестраховання), види договорів (квотні, договори ексцеденту сум, квотно-ексцедентні договори, договори ексцеденту збитку і договори ексцеденту збитковості), хоча згідно Розпорядження Держфінпослуг № 39 “Про порядок складання звітних даних страховиків” (від 3 лютого 2004 року) страховики щоквартально подають до Держфінпослуг (Нацкомфінпослуг) відповідні звітні дані, в тому числі пояснення щодо договорів перестраховання [1]. Відтак, розвиток перестраховання за окремими формами його проведення, методами передачі ризику та видами договорів, базуючись на такій інформаційній недосконалості ринку, передбачити та прослідкувати неможливо. Доцільність застосування зазначеної вище класифікації в офіційній

статистиці підтверджується практичною цінністю детальної інформації для учасників ринку страхування і перестраховування, оскільки створюється підґрунтя для здійснення глибокого аналізу процесів, що на них відбуваються, та прийняття ефективних управлінських рішень з метою забезпечення надійного перестраховального захисту.

Водночас офіційна статистика структурує перестраховальні відносини у контексті статистичного розподілу страхового ринку. Відповідно до законодавчих норм класифікації страхових послуг страховий ринок класифікується за сферою діяльності страховиків з виділенням ринку страхування життя та ринку страхування іншого, ніж страхування життя (загального “ризикового” страхування). І як стверджує О.О. Гаманкова, формування статистики з виокремленням двох зазначених сфер ринку страхових послуг - це загальновизнаний у світі підхід, що має дуже велике значення і глибокий зміст [2, с.154]. За таким підходом до статистичного розподілу страхового ринку формується вітчизняна офіційна інформація щодо оцінки основних показників розвитку ринку перестраховування за сферою діяльності страховиків (перестраховальників), визначення співвідношення на ньому операцій з перестраховування ризиків за окремими галузями, видами страхування. При цьому структурування ринку перестраховування за діяльністю страховиків (перестраховальників, перестраховиків) із страхування життя та загального страхування відбувається одночасно із його розподілом на ринок вхідного і вихідного, внутрішнього та зовнішнього перестраховування.

Разом з цим, традиційний для української практики поділ перестраховального ринку за напрямками переміщення ризику (ринок вхідного і ринок вихідного перестраховування), за місцем розміщення ризику (ринок внутрішнього та ринок зовнішнього перестраховування), який застосовується в офіційній статистиці, є надто загальним та не дає можливості простежити за окремими операціями та процесами на ньому, виявити тенденції функціонування ринку. Водночас, детальна інформованість вітчизняного ринку перестраховування сприятиме узгодженню і збалансуванню інтересів його інституцій.

Ще однією причиною інформаційної неефективності ринку перестраховання є невідповідність статистичного забезпечення українського ринку перестраховання міжнародним методам, стандартам та класифікації. Водночас в Угоді про партнерство та співпрацю між Україною та Європейським Співтовариством в 1994 році закладено єдині вимоги до формування статистичної інформації, однак, відсутніх змін щодо їх адаптації на вітчизняному ринку не відбулося. Вважаємо за доцільне в офіційній статистиці застосовувати спільну методологію до класифікації ринку перестраховання, що дасть можливість підвищити якість його інформаційного забезпечення та інформаційну привабливість з боку іноземних інвесторів.

Література

1. Про порядок складання звітних даних страховиків. Затверджено Розпорядженням Держфінпослуг № 39 від 3 лютого 2004 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.dfp.gov.ua (дата останньої модифікації 13.02.2012).
2. Гаманкова О.О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: моногр. / О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2009. – С.154.